

Notitie

Uitleg verschillen tussen ERB / gespecialiseerde regelingen en Gelderse voet

Inleiding

ERM en de provincie Gelderland hebben besproken dat het gewenst is dat de Gelderse Voet, uitgewerkt in de toetsing Kennis & Kunde op termijn op gaat in de landelijke regelingen van de ERM. Er is besproken dat in de tussentijd de regelingen naar elkaar toe moeten groeien. Om inzicht te krijgen in de verschillen tussen de ERM-regelingen en de Gelderse voet, is gevraagd om een korte toelichting op de verschillen tussen deze regelingen.

De Erkenningsregeling Restauratie Bouwbedrijven (ERB) is al jaren de regeling voor hoofdaannemers in de restauratie. Tot 2009 werd de certificering uitgevoerd door Hobéon. Vanaf 2009 werd de certificering overgenomen door Kiwa, die tevens bij diverse aannemers ISO en VCA certificeert. Voor de gespecialiseerde aannemers zoals de Steenhouwers en Restauratieschilders zijn aparte erkenningsregelingen opgezet, die de komende periode worden omgezet in Uitvoeringsrichtlijnen Onderhoud en Restauratie die voldoen aan de Beoordelingsrichtlijn 4000 Onderhoud en Restauratie van de ERM. Voor de certificering worden verschillende certificerende instellingen (CI's) ingezet (KIWA, Hobéon, SKH, IKOB-BKB).

De regelingen staan open voor zowel grote als kleine bedrijven; zij kennen een aparte specificatie voor kleine bedrijven.

Vanaf 2007 is in de provincie Gelderland de regeling Gelderse Voet gestart met financiële steun van de Provincie. Deze regeling wil nadrukkelijk ook de kleinere bedrijven kwalificeren voor het uitvoeren van onderhoud en restauratie. Het gaat in deze regeling zowel om hoofdaannemers als gespecialiseerde aannemers. De provincie Gelderland verstrekt aan projecten alleen subsidie als de werkzaamheden worden uitgevoerd door gekwalificeerde bedrijven. Onder deze gekwalificeerde bedrijven kunnen ook bedrijven vallen van landelijke erkenningsregelingen.

Voor de regeling Gelderse Voet met de toetsing van Kennis & Kunde is inmiddels ook in andere provincies belangstelling getoond. Deze belangstelling is of wordt gevoed door het idee dat bij deze regeling ook kleinere bedrijven een kans krijgen en dat sprake is van een minder grote papierwinkel dan bij de ERB.

Typering Gelderse Voet

Gelderse voet onderscheidt 17 disciplines met een korte omschrijving. Elke hoofdaannemer of gespecialiseerde aannemer moet voor het verkrijgen van een kwalificatie altijd vakdiscipline 1 Voorbereiding overall (kaderfunctie) en vakdiscipline 2 Uitvoering overall (kaderfunctie) beheersen. Daarna volgen de specifieke vakdisciplines. Dus ook een smid en een schilder moeten vakdiscipline 1 en 2 beheersen. Voor elke vakdiscipline wordt een apart formulier ingevuld. Voor een schilder zijn dit 3 formulieren, maar voor een hoofdaannemer zijn dit 2 formulieren voor de kaderfuncties en 3 formulieren voor vakdiscipline metselwerk, timmerwerk en dakwerk.

Voordat een audit wordt uitgevoerd, wordt eerst een intakegesprek gevoerd met het desbetreffende bedrijf. Behalve algemene gegevens wordt ook een profielschets (huidige situatie en toekomst) gevraagd, een beeld van de ontwikkelingen (kansen en bedreigingen) en een omschrijving van het primaire proces, diploma's medewerkers.

De initiële audit wordt aan de hand van de gegevens van de intake uitgevoerd door 2 restauratie-deskundigen in één dag, exclusief de rapportage. Een aparte commissie neemt op basis van de rapportage een besluit over het wel of niet toekennen van een kwalificatie: dit kan zijn ja met of zonder voorwaarden, nee met voorwaarden om tot ja te komen en geheel afgewezen.

De vervolgaudits beslaan elk jaar een halve dag door 1 auditor met een aangepaste rapportage van alle aspecten uit de initiële audits. Ook worden aandachtspunten en verbeterpunten gecheckt.

Regionaal beschikbare informatie over uitgevoerde werkzaamheden wordt prudent gebruikt bij vervolgaudits.

Er geldt geen termijn voor de kwalificatie. Als de vervolgaudits positief zijn, blijft de kwalificatie gehandhaafd.

De bedrijven die op basis van een landelijke regeling gecertificeerd zijn (ERB en gespecialiseerde

bedrijven) vallen binnen de scope van de regeling Gelderse Voet en worden niet nog een keer op basis van de Gelderse Voet getoetst.

Typering Erkenningssystemen ERM

Erkenningssystemen voor diverse branches zijn gebaseerd op de Beoordelingsrichtlijn 4000 Onderhoud en Restauratie (BRL) met de specifieke vakinhoudelijke eisen voor de betreffende vakdiscipline in een Uitvoeringsrichtlijn (URL), e.e.a. beheert door de ERM. Al enkele jaren functionerende erkenningssystemen worden nu omgezet naar de nieuwe structuur. In deze URL-en zijn uitgebreid en nauwkeurig de eisen omschreven. Het gaat hierbij om een procescertificatie. De eisen aan werkwijze en opzet ogen gedetailleerd i.t.t. de meer globale beoordelingspunten (op bedrijfsniveau) bij Gelderse Voet.

Bij de Erkenningssystemen voor de gespecialiseerde aannemers gelden voor de tijdsbesteding voor de audits door de CI's andere normen die in overleg met de betreffende branche in de regeling zijn vastgelegd.

De ERB is eigenlijk een mix van een systeemcertificatie en een productcertificatie. Behalve eisen aan het bedrijf worden ook de eisen aan projecten, proces, product en het kwaliteitssysteem meegenomen. De initiële audit vergt 2 x 1 dag met 2 restauratie-deskundigen en 1 dag een systeem-auditor, totaal 5 dagen. Daarna 2 achtereenvolgende jaren een halve dag een vervolgaudit, in het 4^e jaar volgt een herhalingsaudit met een systeem-auditor en een restauratie-deskundige, totaal 2 dagen.

Bij de Erkenningssystemen voor de gespecialiseerde aannemers gelden voor de tijdsbesteding voor de audits door de CI's andere normen die in overleg met de betreffende branche in een protocol zijn vastgelegd.

Conclusie

De belangrijkste overeenkomsten en verschillen:

1. Eisen aan de inhoud van het werk en het product

- De systematiek van Gelderse Voet kent 17 vakdisciplines met per discipline een aantal vaste beoordelingspunten die sterk gericht zijn op de vakinhoudelijke aspecten.
- De landelijke systematiek van de ERM is inhoudelijk duidelijk beter uitgewerkt. De systematiek is gebaseerd op BRL voor gespecialiseerde aannemers met hierop gebaseerde URL-en voor de vakinhoudelijke aspecten en een aparte BRL voor de hoofdaannemers.

2. Eisen aan het bedrijf en het personeel

- Aan de kennis en ervaring van het kader en uitvoerend personeel worden globaal dezelfde eisen gesteld bij Gelderse Voet en de landelijke regelingen (ERB, gespecialiseerde aannemers)
- Eisen aan het bedrijf en organisatie zijn bij Gelderse Voet globaler. Bij ERB en gespecialiseerde aannemers etc worden steviger eisen gesteld o.a. kwaliteitshandboek, verzekeringen, overlegstructuur, beoordeling inkoop, leveranciers.
- Bij Gelderse Voet wordt sterke nadruk gelegd op ontwikkelen van kennis en kunde binnen het bedrijf. Audits zijn behalve toetsend ook coachend. Kiwa coacht niet, maar toetst strikt de ERB. Hobéon is bij de toetsing van gespecialiseerde aannemers wat meer gericht op coaching en het ontwikkelen van kennis en kunde.

3. Uitvoeren audits

- De papierwinkel voor een initiële audit wijkt niet wezenlijk af tussen Gelderse Voet, ERB, ERS etc. De rapportage bij een initiële audit van Gelderse Voet vergt meer tijd en papier dan bij de landelijke regelingen (ERB, gespecialiseerde aannemers).
- De tijdsbesteding bij een initiële audit bij Gelderse Voet is ter plaatse minder, wel vergt het intakegesprek dat hieraan voorafgaat meer tijd.
- Bij de landelijke regelingen wordt intensiever gecontroleerd op het interne kwaliteitssysteem en een kwaliteitshandboek, interne controle op de kwaliteit, keuring materialen etc.
- De auditoren (alleen restauratiedeskundigen) van Gelderse Voet toetsen alleen vakinhoudelijk, maar mogen geen audits ISO en VCA uitvoeren. Dit kunnen Kiwa en Hobéon wel uitvoeren door auditoren voor ISO en VCA.
- De auditoren bij Gelderse Voet zijn restauratie-deskundigen met veel kennis en ervaring. Hun vereiste c.v is gelijk aan de auditoren van de landelijke regelingen. Bij de landelijke regelingen

worden daarnaast ook systeemdeskundigen ingezet.

4. Grote en kleine bedrijven

- De wijze waarop werkzaamheden en resultaten bij onderhoud en restauratie worden beoordeeld wijkt niet af van de ERB en gespecialiseerde aannemers.
- Bij de Gelderse Voet worden kleinere bedrijven en OZP-ers op aangepaste wijze beoordeeld en toegelaten onder de strikte voorwaarde dat verbeterpunten binnen een jaar op orde moeten zijn.
- Bij de landelijke regelingen doen ook kleinere bedrijven mee, o.a. hoofdaannemers, restauratievoegers, restauratieschilders etc. Bij de gespecialiseerde aannemers zijn ook mogelijkheden aanwezig om OZP-ers te certificeren.

5. Kosten

- De kosten die voor certificering in rekening gebracht worden door de Certificerende Instellingen zijn aanzienlijk hoger dan bij Gelderse Voet. Dit is in Gelderland een gevolg van de subsidiëring door de Provincie Gelderland via Monumentenwacht Gelderland als uitvoerende organisatie.
- Vergelijkbare regelingen in andere regio's kennen zonder subsidie, beduidend lagere kosten dan door de CP's in rekening wordt gebracht. Dit is voor een groot deel het gevolg dat de CP's aan veel hogere eisen moeten voldoen dan de toetsing bij de regionale regelingen.
- Als een hoofdaannemer getoetst is op Kennis & Kunde conform de Regeling Gelderse Voet, vervalt deze toetsing bij de Initiële audit voor de ERB.

<i>Omschrijving</i>	<i>ERB Hoofdaannemers</i>	<i>Gelderse Voet alle vakdisciplines</i>
Initiële audit	1 x 1 dag systeemdeskundige 2 x 1 dag restauratiedeskundigen Deze vervalt bij toetsing Kennis & Kunde conform Gelderse Voet	2 x 1 dag restauratiedeskundigen
1 ^e opvolgingsaudit	1 x ½ halve dag + kans op een vliegende audit	1 x ½ dag
2 ^e opvolgingsaudit	1 x ½ halve dag + kans op een vliegende audit	1 x ½ dag
Herhalingsaudit	1 x 1 dag systeemdeskundige 1 x 1 dag restauratiedeskundige	1 x 1 dag restauratiedeskundige

6. Varia

- De landelijke vastgestelde Uitvoeringsrichtlijnen wordt getoetst op het voldoen aan de Europese Bouwproducten Verordening (Construction Products Regulation – CPR).
- Bij aanbestedingen mag een overheid niet meer vragen naar een certificaat. De landelijke regelingen voldoen hieraan doordat de beoordeling gebaseerd is op de Uitvoeringsrichtlijnen.
- Een overheid mag bij het verlenen van subsidie eisen stellen aan de kwaliteit van de uitvoering en hierbij verwijzen naar Uitvoeringsrichtlijnen. Het werken volgens een Uitvoeringsrichtlijn kan aangetoond worden door middel van een certificaat.

Gemaakte afspraken

Op 16 juni j.l. zijn in een overleg met de Stichting ERM en Monumentenwacht Gelderland als beheerder van de regeling Gelderse Voet en Jos Nij Bijvank namens andere regionale regelingen, de volgende afspraken gemaakt:

- De regeling Gelderse Voet en andere regionale regelingen genieten een groot draagvlak in de regio in vergelijking met een landelijke regeling. Ook zijn de kosten substantieel lager dan de kosten die CP's in rekening brengen. Afsproken wordt vooralsnog regionale regelingen te handhaven.
- Geconstateerd is dat de vakinhoudelijke beoordeling voor regionale en landelijke regelingen niet afwijkt. Afsproken wordt dat de landelijke vastgestelde Uitvoeringsrichtlijnen, beheerd door de ERM ook de basis en normering worden voor de toetsing bij de regionale regelingen.

Laatst gewijzigd: 29 december 2014